



درس دهم : گذشتهٔ استان و مراکز اولیهٔ تمدن و

میراث فرهنگی و تاریخی

هرچند که از روی کریمان خجلیم	شک نیست که پرورده این آب و گلیم
در روی زمین نیست چو کرمان جایی	کرمان دل عالم است و ما اهل دلیم
	«شاه نعمت الله ولی»

وجه تسمیهٔ کرمان

در باب وجه تسمیهٔ کرمان روایات مختلفی در متون تاریخی آمده است. برخی آن را مرکب از دو کلمهٔ «کار» و «مان» به معنای جایگاه دلیران رزم آزمای دانسته اند. در متون یونانی نیز «گرمانیان» یکی از طوایف شش گانهٔ شهرنشین آریایی به شمار آمده اند که این نام خود را بر محل سکونتشان نهادند (گرمان = کرمان) و در کتیبهٔ داریوش هخامنشی در شوش آمده است که چوب های قیمتی و مقاوم درخت جَک برای بنای قصرهای هخامنشی از کرمان (منطقهٔ جیرفت) تأمین می شده است.

فعالیت گروهی ۴-۱

در مورد وجه تسمیهٔ (علت نام گذاری) محل سکونت خود تحقیق کنید و آن را در کلاس ارائه نمایید.

سابقهٔ تاریخی استان کرمان

این استان یکی از دیرینه ترین کانون های تمدن و فرهنگ ایران و جهان است. با توجه به بررسی ها و حفاری های اخیر یکی از قدیمی ترین تمدن های جهان مربوط به حوضه هلیل رود می باشد. بنا به گفتار و تفاسیر کارشناسان غربی مایه ناب ایرانی، تمدن جیرفت است که تمدن بین النهرین را تحت الشعاع قرار داده است.

دوران چندین هزار ساله تاریخ کرمان را می توان به سه دوره تقسیم کرد :

الف) قبل از اسلام، ب) دوران اسلامی، ج) معاصر.

الف) قبل از اسلام : کرمان در دوره هخامنشی یکی از ولایات مهم تابعه پارس محسوب می شده است. اردشیر بابکان که محل تولد و نشو و نما او شهر بابک کرمان بود، در آبادانی این مملکت سعی فراوان داشت از جمله اینکه در شهر کرمان در جوار قلعه دختر، قلعه اردشیر را بنا نهاد و آن را گواشیر نامید و هنوز آثار خرابه‌های قلعه دختر و قلعه اردشیر بر فراز تپه‌ای در شرق کرمان پابرجاست.



شکل ۱-۲- قلعه دختر کرمان

ب) دوران اسلامی : بنا به روایات تاریخی، کرمان در سال ۲۴ هجری توسط مسلمانان فتح شد. اما تا سال ۸۶ هجری زرتشتیان در کرمان بیشترین قدرت و قوت را دارا بودند. با به قدرت رسیدن صفاریان، کرمان تا حدودی روی آبادی را به خود دید و بناهای متعددی از جمله مسجدی عظیم در جیرفت بنا نهاده شد.



شکل ۲-۴- مجموعه تاریخی گنجعلی خان کرمان



در آستانه به قدرت رسیدن صفویان، کرمان از جمله مناطقی بود که در معرض حمله و غارت ازبکان قرار گرفت و شاه اسماعیل صفوی باشکست ازبکان، امنیت را برای کرمان به ارمغان آورد. حاکم مشهور کرمان در دوره صفویه گنجعلی خان بود. وی در طول سی سال حکومت خود بر کرمان به احداث آثار و بناهای متعدد از جمله کاروانسرا، بازار، حمام، مسجد، مدرسه و آب انبار پرداخت.



شکل ۳-۴- ارگ تاریخی کرمان (میدان ارگ فعلی)



شکل ۴-۴- دروازه ناصری کرمان



شکل ۵-۴- حصار و قسمتی از شهر قدیمی کرمان در عصر قاجار

پس از مرگ کریمخان در آغاز حکومت لطفعلی خان زند، آقا محمد خان قاجار جهت تسخیر شیراز به آنجا حمله نمود. لطفعلی خان از شیراز فرار کرده تا اینکه به پیشنهاد حاکم نرماشیر و بم به کرمان آمده و مردم کرمان از وی حمایت کردند، این خبر برای آقا محمد خان بسیار ناگوار بود. لذا برای فتح کرمان با سپاهی عظیم به سوی کرمان هجوم آورد و پس از ماه‌ها محاصره و سرانجام پس از فتح کرمان دست به کشتار عظیمی زد و هزاران نفر از مردم کرمان را کور کرد و شهر به ویرانه‌ای مبدل شد. در دوره قاجاریه، مردم کرمان در قضایای مشروطیت و آزادی خواهی ایرانیان نقش به سزایی داشتند. این ماجرا از تیر خوردن ناصرالدین شاه توسط میرزا رضای کرمانی در حرم حضرت عبدالعظیم شروع شد و سرنوشت ملت ایران را تغییر داد.

ج) دوره معاصر: هم‌زمان با شروع انقلاب اسلامی مردم کرمان همچون گذشته با حضور فعال و شجاعانه خود در صحنه سیاسی و شرکت در راهپیمایی‌ها و تحصن‌ها و مبارزه با رژیم ستم‌شاهی پهلوی همگام با روحانیت مبارز گام‌های استواری در رسیدن به هدف که سقوط رژیم پهلوی و استقرار نظام مقدس جمهوری اسلامی بود برداشتند. مسجد جامع و مسجد امام (ملک) دو پایگاه اصلی مردم انقلابی در کرمان بود. حادثه‌ای که باعث تسریع حرکت انقلاب در کرمان شد، آتش کشیدن مسجد جامع توسط عمال مزدور رژیم در ۲۴ مهر ۱۳۵۷ بود.



شکل ۶-۴- آیت‌الله حاج میرزا محمد رضا در مسجد جامع



شکل ۷-۴- تجمع مردم در آستانه پیروزی انقلاب در مسجد جامع کرمان

اهمیت ارتباطی و تجاری کرمان در طول تاریخ

استان کرمان در طول تاریخ چندین هزار ساله خود در مسیر خطوط ارتباطی بزرگ بین ایالات مجاور خود قرار داشته است، جاده ادویه راه ارتباطی بسیار مهمی بوده که هند و سواحل دریای عمان را از طریق بندر مهم جنوبی ایران مثل میناب (هرمز) و بندر تیس به راه مشهور ارتباطی جاده ابریشم در خراسان و هرات متصل می‌کرده است و همچنین راه ارتباطی مهم فارس به هند از کرمان و نمایش می‌گذشته است.



جاده ادویه از بنادر جنوب شروع شده و از طریق منوجان، کهنوج، جیرفت و گردنه‌های کوهستانی کوه‌های جبال بارز به دشت ریگان بم و نرماشیر ختم می‌شده است و کاروان‌های تجاری از هند، سند، سیستان، فارس، کرمان، هرات، خراسان و بنادر جنوبی ایران به نرماشیر وارد می‌شدند و کاروان‌ها پس از استراحت و خرید و فروش، کالاهای خود را به اقصی نقاط می‌رساندند. و از اوایل دوره اسلامی مدتی سیرجان و بعداً شهر کرمان در محل تلاقی این چهارراه ارتباطی نقش خود را ایفا کرده‌اند.

بیشتر بدانیم

آثار تمدن‌های قدیمی در استان کرمان

وجود تپه‌های تاریخی فراوان در استان کرمان دلیل قدمت چندین هزار ساله تمدن آن است.



شکل ۸-۴- تپه تاریخی کنار صندل (تمدن حوزه هلیل)

روستای کنار صندل در فاصله ۲۸ کیلومتری جنوب شهر جیرفت و در حوزه شهرستان جیرفت واقع شده است. در این روستا دو تپه بزرگ باستانی با فاصله ۱۳۰۰ متر از یکدیگر وجود دارد که در ادبیات باستان‌شناسی با نام‌های کنار صندل جنوبی و کنار صندل شمالی شناخته می‌شوند.



شکل ۹-۴- آثار مکشوفه از تمدن حوزه هلیل (تهیه شده از سنگ گلریت یا صابونی)

باستان شناسان یافته‌های کنار صندل (شمالی و جنوبی) را مربوط به نیمه دوم هزاره چهارم قبل از میلاد می‌دانند. و تاکنون بیش از ۳۰۰ اثر مهر از آن به دست آمده است. به نظر می‌رسد این اثر مهرها، در ارتباط با تأمین امنیت محتویات کیسه‌های کوچک، سبدهای کوچک و دیگر ظروف کوچک بوده‌اند. این مدارک مهرسازی، بر روابط تنگاتنگ این منطقه با فرهنگ‌های همزمان عصر مفرغ در میان رودان، دره سند و آسیای مرکزی اشاره دارند، تنوع موجود در هنر مهرسازی حکایت از این دارد که کنار صندل جنوبی در مرکز شبکه‌ی فعالی از تجارت راه دور قرار داشته است.

دکتر مجیدزاده سرپرست گروه باستان شناسی حوزه هلیل عقیده دارد اگر ما در مورد وجود خط نوشتاری اصطلاحاً ایلامی تمدن هلیل اتفاق رأی داشته باشیم باید بپذیریم که در حوزه هلیل با نسخه‌ی کهن تری روبه‌رو شده‌ایم که سیصد تا چهارصد سال کهن تر از کتیبه‌های ایلامی نوشتاری به دست آمده در ایلام است. در چنین صورتی باید در



شکل ۱۰-۴- محوطه باستانی تپه یحیی

جست‌وجوی خاستگاه خط ایلامی نه در ایلام که در جنوب شرقی ایران، در مراکز فرهنگی حوزه هلیل باشیم؛ زیرا بر اساس یافته‌های سفالی و نتایج آزمایشگاهی کربن ۱۴، تاریخ دژ مرتفع به حدود ۲۵۰۰ سال قبل از میلاد می‌رسد.



فعالیت گروهی ۲-۴



– در مورد یکی از تپه‌های تاریخی زیر تحقیق کرده و به صورت گزارشی به کلاس ارائه دهید.
 (الف) تپه یحیی صوغان، (ب) تل ابلیس بردسیر، (ج) تپه‌های تاریخی شهداد،
 (د) گورستان محطوط آباد حوضه هلیل، (ه) قلعه کوچک حوضه هلیل.

مشاهیر کرمان

مشاهیر کرمان را در طول تاریخ به چهار گروه می‌توان تقسیم کرد :

(الف) نخبگان، نویسندگان و دانشمندان،

(ب) شعرا و عرفا،

(ج) رجال سیاسی و علمای دوره معاصر،

(د) هنرمندان.

از مهم‌ترین آنها می‌توان به افراد زیر اشاره کرد.

(الف) نخبگان، نویسندگان و دانشمندان : ابو عبدالله محمد بن عیسی ماهانی (۲۱۰ هـ. ق.)، افضل الدین ابو حامد کرمانی، ابو اسحاق کوهبنانی (قرن نهم هـ. ق.)، دکتر عباس ریاضی کرمانی، استاد مهدی رجبعلی پور، استاد احمد بهمنیار کرمانی، استاد احمد ناظرزاده کرمانی، استاد محمد ابراهیم باستانی پاریزی، استاد محمود روح الامینی و هوشنگ مرادی کرمانی

ابو عبدالله محمد بن عیسی ماهانی : (ریاضی‌دان و منجم) سال ۲۱۰ هجری قمری در ماهان متولد شد. مقدمات علم ریاضی و نجوم را فرا گرفت و برای ادامه تحصیل عازم بغداد شد. این ریاضی‌دان کرمانی برای اولین بار هندسه جبری را در دوره ای اسلامی بنیان گذاشت و بحث نسبیت را درباره اعداد گویا و مقوله معادلات سه مجهولی را مطرح کرد.

ریاضی‌دانان و بزرگانی چون عمر خیام نیشابوری، ابن یونس، ابوعراق، خواجه نصیرالدین طوسی و ابن ندیم در آثار خویش مقام علمی او را ستوده‌اند.

«النسبة فی النسبة»، «المقالة العاشرة من کتاب اقلیدس» «تألیف زیج» از آثار اوست.

(ب) شعرا و عرفا : شاه شجاع کرمانی (۲۹۱ هـ. ق.)، شیخ اوحدالدین کرمانی (۵۶۰ – ۶۳۵ هـ. ق.)، لاله خاتون (قرن هفتم هـ. ق.)، سید شمس الدین محمد بردسیری (هفتم هـ. ق.)، عماد فقیه کرمانی (۶۹۰ – ۷۷۳ هـ. ق.)، سید شمس الدین محمد ابراهیم بی، ملا بمانعلی راجی، خواجوی کرمانی (۶۸۹ – ۷۵۳ هـ. ق.)، شاه نعمت الله ولی کرمانی

(ج) رجال سیاسی و علمای معاصر : در دوره معاصر بزرگان زیادی از سرزمین کرمان به پا خاستند که به نام برخی از آنها اشاره می‌شود :

شهید محمد جواد باهنر، میرزا رضای کرمانی و آیت الله میرزا محمد رضا مجتهد.

(د) هنرمندان معاصر : زنده یاد ایرج بسطامی، استاد سید علی اکبر صنعتی، استاد روح الله خالقی، جمال الدین مودب، استاد

علی قهاری و مرحوم جهانبخش صادقی گوغری (نقاش)



جدول ۱-۴- مشاهیر استان

<p>ابو عبدالله محمد ابن عیسی ماهانی (ریاضی دان) ولادت ۲۱۰ هـ. ق افضل الدین ابو حامد کرمانی (فیلسوف و مورخ و پزشک) ولادت ۵۳۰ هـ. ق ابو اسحاق کوهبنانی (فیلسوف و ادیب) قرن نهم هجری احمد علی خان وزیر مورخ مشهور دوره قاجار ناظم الاطبا نفیسی پزشک مشهور دوره قاجار دکتر سعید نفیسی کرمانی (پزشک برجسته) ولادت ۱۲۷۴ هـ. ش استاد احمد بهمنیار کرمانی (ادیب و فیلسوف) ولادت ۱۲۶۸ هـ. ش دکتر عباس ریاضی کرمانی (منجم) ولادت ۱۲۸۶ هـ. ش دکتر احمد ناظر زاده کرمانی (ادیب و استاد برجسته دانشگاه) ولادت ۱۲۹۶ هـ. ش دکتر محمد ابراهیم باستانی پاریزی (مورخ و ادیب و استاد برجسته دانشگاه) ولادت ۱۳۰۴ هـ. ش دکتر مهدی رجبعلی پور (ریاضی دان) معاصر هوشنگ مرادی کرمانی (نویسنده) معاصر و استاد محمود روح الامینی، حمید فرزام، بهزادی اندوهجری، رشید یاسمی و ...</p>	<p>نخبگان، نویسندگان و دانشمندان</p>
<p>شاه شجاع کرمانی (وفات ۲۹۱ هـ. ق)، سید شمس الدین محمد ابراهیم بمی (وفات ۸۲۹ هـ. ق)، شیخ اوحید الدین کرمانی (ولادت ۵۶۰ هـ. ق)، لاله خاتون (صفوه الدین) قرن هفتم هجری، سید شمس الدین محمد بردسیری (هفتم هـ. ق)، خواجوی کرمانی (ولادت ۶۸۹ هـ. ق)، عماد فقیه کرمانی (ولادت ۶۹۰ هـ. ق)، لاله خاتون (قرن ۷ هـ. ق)، شاه نعمت الله ولی (ولادت ۷۳۱ هـ. ق)، بانو نهانی کرمانی (قرن نهم هـ. ق)، وصفی کرمانی ۱۰۶۳ هـ. ق، مشتاق علیشاه (وفات ۱۲۰۶ هـ. ق)، بی بی جان متخلص به حیاتی کرمانی (قرن ۱۲ هجری)، ملابمانعلی راجی کرمانی (قرن ۱۳ هجری)، ادیب کرمانی (ولادت ۱۲۳۸ هـ. ق) ادیب قاسمی کرمانی، وحشی بافقی، عمادالدین علی فقیه، رونق کرمانی، ظفر کرمانی، مظفر کرمانی، گوهر کرمانی، فؤاد کرمانی (ولادت ۱۲۲۷ هـ. ش)، همایون کرمانی (ولادت ۱۲۹۰ هـ. ش)، اطهری کرمانی (ولادت ۱۳۰۵ هـ. ش)، طاهره صفار زاده (ولادت ۱۳۱۵ هـ. ش)، عبدالله دهش کرمانی (۱۲۸۹ هـ. ش).</p>	<p>عرفا و شعرا</p>
<p>شهید دکتر محمد جواد باهنر (ولادت ۱۳۱۲ هـ. ش)، آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی (ولادت ۱۳۱۳ هـ. ش)، معلم شهید حجت الاسلام علی ایرانمنش (مدیر کل آموزش و پرورش کرمان)، آیت الله صالحی، آیت الله روحانی، آیت الله لیبیبی، حجت الاسلام محمد جواد حجتی کرمانی، حجت الاسلام علی حجتی کرمانی، حجت الاسلام سید محمود دعایی، حجت الاسلام موحدی کرمانی، میرزا رضا کرمانی (وفات ۱۳۱۴ هـ. ق)، ناظم الاسلام کرمانی (ولادت ۱۲۸۰ هـ. ق)، مجد الاسلام کرمانی (ولادت ۱۲۸۸ هـ. ق) {از رجال سیاسی دوران مشروطیت}، حاج میرزا محمد رضا آیت الله (ولادت ۱۲۴۳ هـ. ش).</p>	<p>رجال سیاسی و علما</p>
<p>حاج بنان مدنی (خطاط) (ولادت ۱۲۵۷ هـ. ق)، حسن خان (طراح بزرگ فرش) دوره قاجار، استاد روح الله خالقی (موسیقی دان و آهنگ ساز سرود ای ایران، ولادت ۱۲۸۵ هـ. ش)، استاد علی اکبر صنعتی (نقاش و مجسمه ساز موزه های صنعتی کرمان و تهران، ۱۲۹۵ هـ. ش)، استاد علی قهاری (مجسمه ساز، مجسمه های خواجوی کرمان و رازی تهران) معاصر، حسن ناهید (موسیقی دان) معاصر، مرحوم ایرج بسطامی، جمال الدین مؤدب (خطاط) معاصر، داریوش فرهنگ و امیر دژاکام و مهدی ثانی و فرهاد ناظر زاده (هنرمندان سینما و تئاتر)، مسعود مصری (عکاس) معاصر، جهان بخش صادقی گوغری (نقاش).</p>	<p>هنرمندان</p>



شکل ۴-۱۵- روح الله خالقی



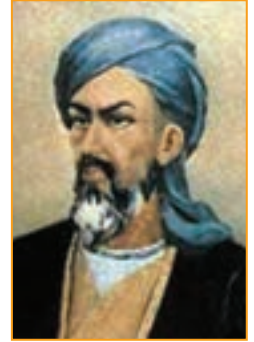
شکل ۴-۱۴- شهید
حجت الاسلام علی ایرانمنش



شکل ۴-۱۳- آیت الله هاشمی رفسنجانی



شکل ۴-۱۲- شهید
دکتر محمد جواد باهنر



شکل ۴-۱۱- خواجهی کرمانی



شکل ۴-۱۹- دکتر سعید نفیسی



شکل ۴-۱۸- میرزا رضای کرمانی



شکل ۴-۱۷- سیدعلی اکبر صنعتی



شکل ۴-۱۶- شاه نعمت الله ولی



شکل ۴-۲۲- ایرج بسطامی



شکل ۴-۲۱- ناظم الاسلام کرمانی



شکل ۴-۲۰- دکتر ابراهیم باستانی یاریزی



شکل ۴-۲۵- جهان بخش صادقی گوغری



شکل ۴-۲۴- عبدالله دهش کرمانی



شکل ۴-۲۳- هوشنگ مرادی کرمانی

درس یازدهم : نقش استان در حراست از کیان

مرزهای ایران اسلامی

مردم استان کرمان همواره در طول تاریخ به شایستگی نقش خود را در دفاع از کیان ایران اسلامی ایفا کرده‌اند به نحوی که در دوران دفاع مقدس بیش از ۱۲۰۰۰۰ نفر در جبهه‌های جنگ حضور داشتند و با تقدیم ۶۴۰۲ شهید، ۱۴۷۳ آزاده و ۱۸۰۰۰ جانباز که از تعداد ۲۳۱ شهید فرهنگی و ۱۴۰۰ شهید دانش‌آموز می‌باشند، چنان حضور باشکوهی در جبهه‌ها به نمایش گذاشتند که جزء بهترین یگان‌های رزم بودند و در پشتیبانی از جبهه‌ها نیز با ارسال کمک‌های نقدی و غیرنقدی خود، سرآمد همه استان‌ها شدند. شایان ذکر است در میان شهدا، جانبازان و رزمندگان استان از نوجوانان ۱۱ ساله تا پیرمردان ۸۰ ساله دیده می‌شود.

آیا می‌دانید



«روستای گنجان شهرستان رابر دومین روستای نمونه شهیدپرور کشور به لحاظ داشتن بیشترین تعداد شهید به نسبت جمعیت است.»



شکل ۲۶-۴- روستای شهید پرور گنجان شهرستان رابر



نقش استان کرمان در دوران ۸ سال دفاع مقدس

پیروزی انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ هجری شمسی و استقرار یک نظام حکومتی مبتنی بر جهان بینی توحیدی در کشور ایران، این نظام نوپا برای نظام سلطه و استکبار جهانی در رأس آن آمریکا و صهیونیسم جهانی زنگ خطری شد و به همین دلیل استکبار جهانی باهدف سرنگونی نظام جمهوری اسلامی ایران و جلوگیری از تثبیت و گسترش آن اقدامات متعددی از قبیل تهی کردن نظام با روی کار آوردن نیروهای خودفروخته (مانند بنی صدر)، طراحی و حمایت از کودتا در کشور (کودتای نوژه)، راه اندازی جنگ های داخلی در مناطق مختلف کشور از طریق تفرقه افکنی و ایجاد اختلافات قومیتی و مذهبی (حزب دموکرات و کومله در کردستان) طراحی و در نهایت تحمیل ۸ سال جنگ نابرابر و ناجوانمردانه به سرکردگی دست نشانده خود در رژیم بعثی عراق بر جمهوری اسلامی ایران بود و این توطئه ها اتمام نداشتند و ندارند و نخواهند داشت.

آیا می دانید

اولین حضور نیروهای مردمی و رزمندگان استان کرمان در غائله کردستان به نیمه دوم سال ۱۳۵۸ هجری شمسی برمی گردد که گروه کوچکی از شهرهای جیرفت، کرمان، زرنده، سیرجان و دیگر شهرهای استان به مناطق درگیری غرب کشور عزیمت می کنند که در این حضور اولین شهید استان، محمد سعادت آبادی در منطقه تکاب در درگیری با ضد انقلاب به شهادت می رسد.

چه کسی جنگ را آغاز کرد

با توجه به درگیری های داخلی و اختلافات ایجاد شده قومیتی و مذهبی در مناطق مختلف کشور دشمنان بیش از پیش به سرنگونی نظام نوپای جمهوری اسلامی ایران امیدوار شده بودند، به همین منظور به پشتوانه اوضاع داخلی کشور ایران (پیروزی انقلاب اسلامی، عدم انسجام در نیروهای مسلح) در یک بررسی همه جانبه و حساب شده منطقه ای از بین کشورهای ترکیه، کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس و همچنین رژیم غاصب قدس، کشور عراق را با در نظر گرفتن پیشینه تاریخی اختلافات بین دو کشور و نیز شرایط حاکم بر عراق و حضور شخص صدام حسین رئیس جمهور وقت کشور عراق، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران را آغاز کردند.

بیشتر بدانیم

صدام حسین رئیس جمهور وقت کشور عراق (۲۰۰۶-۱۹۳۷) به عنوان یک دیکتاتور خشن و بی رحم شهرت جهانی داشت و در عین حال فردی ماجراجو و جاه طلب بود. رژیم بعثی عراق به پشتوانه حمایت های همه جانبه کشورهای شرق و غرب و دشمنان ایران اسلامی با دلایل و بهانه های متعدد در مورخه ۱۳۵۹/۶/۳۱ در ساعت ۱۴ بعد از ظهر از مرزهای غربی و جنوبی هجوم سراسری خود را به خاک میهن اسلامی آغاز کرد.

کرمان در دوران ۸ سال جنگ تحمیلی

اگرچه استان پهناور کرمان از نظر موقعیت جغرافیایی با مناطق عملیاتی دوران جنگ تحمیلی در مرزهای غرب و جنوب کشور فاصله داشت اما مردمان این دیار از همان ساعت اولیه هجوم سراسری رژیم بعث عراق به میهن اسلامی در قالب نیروهای داوطلب مردمی اعم از دانش آموزان، معلم، روحانی، کارمند و کارگر و دیگر اقشار حتی عشایر استان و نیز نیروهای یگان های ارتش، سپاه، ژاندارمری، شهربانی، کمیته انقلاب اسلامی و جهادگران جهاد سازندگی به مناطق جنگی عزیمت کردند.

در طول ۸ سال جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، استان کرمان با حضور بیش از ۱۲۰۰۰۰ رزمنده در مناطق عملیاتی و تقدیم ۶۵۰۰ شهید که در ۸۱۸ گلزار مطهر تدفین شده (که از این تعداد شهید والامقام قریب به ۱۱۴۷ شهید دانش آموز و ۲۳۸ شهید معلم و کادر آموزشی می باشند)، ۱۲۵۹ آزاده و ۱۹۸۳۶ جانباز نقش آفرینی نمود و پس از پایان جنگ تحمیلی به منظور زنده نگه داشتن یاد شهدا با برگزاری یادواره ها، چاپ کتاب ها و با احداث ۳ مکان موزه (مرکز فرهنگی دفاع مقدس، موزه ذوالفقار، موزه پلیس کرمان) و نصب کاشی های تصاویر شهدا در سطح استان و استقرار تندیس با مضامین دفاع مقدس در میادین و مزیمن نمودن کوچه ها و معابر به نام شهدای استان و نیز برای یادمان شهدای مفقود الاثر استان تا اواسط سال ۱۳۹۸ با تدفین ۲۸۴ بیکر مطهر شهید گمنام در ۹۹ مکان تحت عنوان حرم شهید گمنام توسط مردم استان ساخته شده است.

بیشتر بدانیم

آشنایی مختصر با نیروهای نظامی، انتظامی و پشتیبانی مردم استان کرمان در دوران دفاع مقدس
۱- لشکر ۴۱ ثارالله

یکی از لشکرهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که در طول دوران دفاع مقدس به لشکر خط شکن مشهور بود لشکر ۴۱ ثارالله می باشد، متشکل از رزمندگان استان کرمان و استان های هرمزگان و سیستان و بلوچستان به فرماندهی



سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی که این لشکر با شرکت در بیش از ۲۵ عملیات سرنوشت‌ساز بزرگ و ده‌ها عملیات کوچک زمینه‌ساز آزادسازی سرزمین‌های اشغالی و تعقیب و شکست قطعی دشمن بعثی شد.

۲- تیپ ۳۸ ذوالفقار

به همت رزمندگان جوان استان در دوران دفاع مقدس، تشکیل شد که به‌عنوان تیپ مستقل زرهی در عملیات‌های والفجر ۸ و کربلای ۵ نقش‌آفرینی کرد.

۳- پادگان آموزشی ۵

پادگان آموزشی ارتش جمهوری اسلامی ایران در استان کرمان که در طول دوران دفاع مقدس محل آموزش نیروی رزمی استان کرمان بود، در تاریخ اسفندماه ۱۳۵۹ نیروهای رزمی این پادگان اقدام به تشکیل گردانی تحت عنوان گردان ۸۰۸ که تا سال ۱۳۶۳ با مرکزیت پادگان آموزشی ۵ در محورهای آفندی و خطوط پدافندی جنگ فعال بود.

۴- پایگاه هوانیروز

این پایگاه به منظور انجام مأموریت‌های پشتیبانی هوایی از سه استان کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان راه‌اندازی و در شهر کرمان مستقر می‌باشد. در طول دوران دفاع مقدس تیزپروازان رزمنده پایگاه هوانیروز در مناطق جنگی با پرواز هلیکوپترهای کبری، ۲۱۴، ۲۰۶، ۲۰۵ و شنوک در بیش از ۲۰ عملیات با اجرای آتش در خطوط دشمن و نابودی تانک‌ها و خنثی کردن پاتک‌های دشمن و همچنین مأموریت‌های پشتیبانی اعم از جابه‌جایی نیروهای رزمنده، انتقال مجروحین جنگی و غیره نقش‌آفرینی نمودند.

۵- نیروی انتظامی

نیروهای انتظامی استان کرمان در دوران دفاع مقدس تحت عنوان نیروهای کمیته انقلاب اسلامی، ژاندارمری و شهربانی در کنار تأمین امنیت مناطق استان و حضور در استان‌های مرزی غرب کشور در درگیری با ضدانقلاب در مناطق جنگی نیز در لشکر ۲۸ روح‌الله و گردان ۲۰۵ امداد در نبرد با دشمن بعثی نقش‌آفرینی کردند.

۶- گردان ۶۲ خیبر

در سال ۱۳۶۱ با هدف پشتیبانی از رزمندگان در خطوط مقدم جبهه‌ها، کارکنان و پرسنل سازمان جهادسازندگی (کشاورزی) استان گردان ۶۲ خیبر را تشکیل و با حضور در عملیات‌ها و احداث پل‌ها، سنگرها، جاده‌ها در مناطق

عملیاتی رزمندگان را یاری رساندند. این گردان بعدها به عنوان تیپ ۶۲ خبیر و سرانجام تیپ استحکامات تغییر نام داد. از جمله اقدامات ارزنده این گردان، احداث خاکریزی به طول ۱۴ کیلومتر در عملیات خبیر می باشد.

روحانی شهید محمد شیخ شعاعی (۱۳۳۴/۸/۸ - ۱۳۶۵/۱۰/۵)

محل شهادت: جزیره ام الرصاص



در روستای اختیارآباد از توابع شهر کرمان متولد شد و در دوران دفاع مقدس در جزیره ام الرصاص به شهادت رسید.
بخشی از وصیت نامه شهید به فرزندانش:
بگذارید دخترم به جای عروسک بازی، نارنجک را بیاموزد، به جای ترانه، فریاد را بیاموزد و به جای جغرافیای جهان، تاریخ جهان خواران را بیاموزد. به دخترم دروغ نگوئید نمی خواهم آزادی دخترم، قربانی نیرنگ جهان خواران باشد به دخترم واقعیت را بگوئید می خواهم دخترم دشمن را بشناسد امپریالیسم را بشناسد استعمار را بشناسد به دخترم بگوئید من شهید شدم.

دانش آموز شهید محسن برهانی

کلاس چهارم متوسطه به عنوان بسیجی داوطلب برای حضور در دوران دفاع مقدس حضور یافت.

بخشی از وصیت نامه شهید:

خیلی درس بخوانید امیدهای این مملکت شماها که مسئولیت و دیانت و شریعت و همدردی امت حالیتان است. برای خدا خیلی درس بخوانید و با درس هایتان به خداوند هرچه بیشتر نزدیک شوید که اینها خودش عبادت و اسباب تقرب به حق تعالی است.

خلبان شهید محمدرضا وجدانی جوزم

در شهرستان رفسنجان از توابع استان کرمان متولد شد و سرانجام در غائله کردستان در شهر پاره درحین سوار کردن مجروحین به شهادت می رسد.



پاسدار شهید عبدالمهدی مغفوری

دوران دبیرستان یادم است هر وقت موقع اذان که می شد می رفت و بلند اذان می گفت اگر درخانه بود به پشت بام می رفت و اذان می گفت حتی زمانی که مشغول فوتبال بودیم دست از بازی می کشید و اذان می گفت بعضی وقت ها هم بچه ها همراهی می کردند و صحنه جالبی به وجود می آمد.

بسیجی شهید محمد حسین یوسف الهی

پدر و مادر چه خوب به وظیفه خود عمل کردید و من چقدر فرزند بدی برای شما بودم. شما فرزند خود را برای خدا بزرگ کردید و برای خدا هم او را به جبهه فرستادید و در راه خدا اگر سعادت باشد می رود.

محمد آرمان

بیشتر بدانیم

ترور

توانایی ملت ایران در مقاومت بلندمدت در برابر همه فشارهای اقتصادی، امنیتی، سیاسی، روانی و تبلیغاتی دشمنان نتوانست مردم ایران و نظام جمهوری اسلامی ایران را از پای بیندازد. در ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی به منظور جلوگیری از حرکت انقلاب، ایجاد رعب و وحشت در جامعه، ایجاد یأس و ناامیدی در افکار و دل های مردم، تفرقه افکنی در میان آحاد مردم و نیز در دوران پس از شکست در ۸ سال جنگ تحمیلی علیه ایران به دلیل ترس از رویارویی با مردم ایران در میداین نبرد، اقدام به ترور شهروندان ایرانی و شخصیت های فعال و مؤثر نظام نمودند. از بهمن ماه ۱۳۵۷ تا تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۸۹ تعداد ۱۷۱۵۹ شهید از شهدای والامقام حادثه ترور در کل کشور می باشند که از این تعداد ۱۰۲۶ شهید دانش آموز، دانشجو و استاد دانشگاه و تعداد ۲۹۳ شهید معلم می باشند. استان کرمان نیز در همین فاصله تاریخی ۶۶ شهید والامقام در حادثه تروربستی تقدیم انقلاب نموده است.

روحانی شهید علی ایرانمنش (مدیرکل آموزش و پرورش استان) به دست گروهک منافقین به شهادت

رسید.

استان کرمان اگرچه از نظر جغرافیایی با مرزهای غرب کشور فاصله زیادی داشت به طوری که حتی بُرد موشک‌ها و جنگنده‌های عراقی به آن نمی‌رسید و به نوعی مردم این استان در امنیت کامل به سر می‌بردند، ولی با احساس تکلیف در پی رهبر و مرجع خود سر از پا نشناخته، به جبهه‌های حق علیه باطل شتافتند و طلوع عشق بی‌بدیلی را ترسیم و مفهوم روشن «تعبد در برابر ولایت» را به بهترین وجه به نمایش گذاشتند.

بیشتر بدانیم

اولین موضع‌گیری‌ها و حمایت‌ها

ساعت ۱۴/۰۰ آخرین روز شهریور ماه سال ۱۳۵۹ وقتی هواپیماهای عراقی با هجوم به ۱۹ شهر ایران جنگ تحمیلی را آغاز کردند ژاندارمری، شهربانی، پرسنل سپاه و بسیج و ارتش استان کرمان در جبهه‌ای که قبل از آن توسط ضد انقلاب داخلی و دشمنان خارجی نظام نوپای اسلامی در غرب و جنوب کشور گشوده شده بود مشغول مبارزه بودند. چهارم مهرماه پیکر پاک اولین شهید جنگ تحمیلی، ستوان دوم حمید فلاحتی خنامانی که در نخستین روزهای آغاز جنگ تحمیلی در جبهه غرب به شهادت رسیده بود توسط جمعی از ژاندارمری استان در کرمان تشییع شد. در تاریخ ۱۳۵۹/۷/۵ حجت الاسلام والمسلمین حاج سید یحیی جعفری نماینده حضرت امام علیه السلام و امام جمعه کرمان در نخستین موضع‌گیری رسمی مسئولین استان در خطبه‌های نماز جمعه گفت: «درگیری ایران و عراق مرزی نیست، بلکه یک توطئه گسترده صهیونیستی علیه اسلام است».

با هجوم همه جانبه ارتش عراق به مرزهای جنوبی و غربی کشور نفرات نیروهای نظامی و انتظامی استان پهناور کرمان به سوی مناطق درگیر، عزیمت کردند.

بیشتر بدانیم

یگان‌های فعال رزمی و پشتیبانی استان در دفاع مقدس

۱- لشکر ۴۱ ثارالله: از لشکرهای مهم سپاه پاسداران و بسیج که به لشکر خط‌شکن معروف شد، لشکر ۴۱ ثارالله بود. فرماندهی این لشکر در دوران دفاع مقدس بر عهده سردار سرلشکر حاج قاسم سلیمانی بود. رزمندگان این لشکر از عملیات کرخه کور در سال ۱۳۶۰ تا عملیات مرصاد در سال ۱۳۶۷ در ۲۵ عملیات مهم نقش اساسی و کلیدی ایفا کردند.



شکل ۲۷-۴- عملیات هلیکوپتر کبری در رزم با دشمن متخاصم

۲- پایگاه هوانیروز کرمان : از ابتدای جنگ تحمیلی تا پایان دفاع مقدس، ملت ایران در بسیاری از عملیات‌ها حضور داشتند. تیزپروازان هوانیروز با هلیکوپترهای کبری، ۲۱۴ و غیره از عملیات‌های پدافندی ایستگاه ذوالفقاری آبادان در آبان ۱۳۵۹ تا عملیات مرصاد در مرداد ۱۳۶۷ در عملیات‌های مهم ارتش و سپاه نقش‌آفرین بودند.

۳- تیپ ۳۸ ذوالفقار سپاه : به عنوان تیپ مستقل زرهی در عملیات‌های مهم و سرنوشت‌سازی

چون والفجر ۸ و کربلای ۵ شرکت داشت. این تیپ مهم که در سازمان رزم سپاه با استفاده از تانک‌های غنیمتی نیروهای عراق تشکیل شد با استفاده از جوانان کرمانی در دوران دفاع مقدس نقش مهمی را ایفا کرد و یکی از مهم‌ترین یگان‌های زرهی سپاه محسوب می‌شود.

۴- گردان ۸۰۸ ارتش : در اسفند ۱۳۵۹ در مرکز آموزشی ۵ کرمان تشکیل شد، این گردان در محور آفندی و خطوط پدافندی فعال بود و تا سال ۱۳۶۳ در تابعیت مرکز آموزش ۵ کرمان بود و سپس به لشکر ۸۸ زرهی ارتش جمهوری اسلامی ایران منتقل شد.

۵- گردان ۶۲ خیبر جهاد سازندگی : سال ۱۳۶۱ هم‌زمان با حملات پی در پی قوای خودی به نیروهای متجاوز عراقی به منظور آزاد سازی مناطق اشغالی، جهاد سازندگی نیز مستقیماً وارد عرصه کارزار شد و با احداث جاده، سنگر، پل و به طور کلی عملیات مهندسی، رزمندگان را یاری می‌رساند. این گردان بعداً به تیپ استحکامات تغییر نام داد. احداث خاکریزی به طول ۱۴ کیلومتر در عملیات خیبر یکی از اقدامات ارزنده گردان مهندسی رزمی جهاد سازندگی کرمان است و بعد از جنگ نیز در احداث خاکریز جزیره مینو (درآبادان) مشارکت داشت.

۶- نیروی انتظامی : نیروی انتظامی استان کرمان به شکل سه سازمان قدیم کمیته، ژاندارمری، شهربانی و در قالب لشکر ۲۸ روح الله و گردان ۲۰۵ امداد حضوری فعال در دفاع از کیان مرزهای جمهوری اسلامی داشته و تاکنون ۴۹۲ نفر شهید و ۶۰۹ نفر جانباز تقدیم انقلاب اسلامی کرده که از این تعداد ۱۵۹ نفر شهید و ۳۰۵ نفر جانباز مربوط به دوران هشت سال دفاع مقدس می‌باشند.

فرماندهان و شهدای شاخص استان کرمان

از فرماندهان شاخص دفاع مقدس استان می‌توان سردار سرلشکر حاج قاسم سلیمانی فرمانده لشکر ۴۱ ثارالله و



شکل ۲۸-۴- حجت الاسلام سید یحیی جعفری و رزمندگان دفاع مقدس

امیر سرتیپ حسین حسینی سعدی که از اولین روزهای مقاومت در خرمشهر حضور داشت را نام برد و از سرداران و امیران شهید دوران دفاع مقدس می‌توان به سرداران شهید محمد مهدی کازرونی، عبدالمهدی مغفوری، محمد مشایخی، حمید عرب‌نژاد، مهدی زندی‌نیا، یونس زنگی‌آبادی، احمد امینی، علی‌اکبر محمد حسینی و امیران ارتش شهید اشرف گنجوی، خلبان شهید خدای و خلبان سیدحسین حسینی و از شهدای شاخص جهاد سازندگی شهید محمد آرمان و از شهدای شاخص نیروی انتظامی شهید منصور زنده روح را می‌توان نام برد.

شاخص‌ترین شهدای روحانی استان شهید حجت الاسلام حاج علی ایرانمنش (مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمان) که به دست منافقین کوردل به شهادت رسید و همچنین شهید شیخ عباس شیرازی، مسئول تبلیغات کل دفاع مقدس می‌باشند. همچنین در دوران دفاع مقدس معلمین و دانش‌آموزان زیادی در جبهه‌های حق علیه باطل حضور داشتند که شاخص‌ترین فرهنگیان شهید سردار شهید محمدرضا کاظمی، آزاده شهید محمد شهبوساری، شهید اکبر قاضی زاده و شهید سید علی میرتاج‌الدینی هستند و از شاخص‌ترین شهدای دانش‌آموز نیز می‌توان به شهید علی عرب و شهید علی ایرانمنش اشاره کرد.



شکل ۲۹-۴- دانش‌آموز شهید علی عرب

فعالیت گروهی ۲-۳



- ۱- به نظر شما اگر این همه جان‌فشانی شهیدان انقلاب اسلامی نبود، ما چه سرنوشتی داشتیم؟
- ۲- وظیفه ما در مقابل پاسداری از خون شهیدان انقلاب اسلامی چیست؟



فعالیت گروهی ۴-۴



- ۱- درباره دانش‌آموزان شهید علی عرب و علی ایرانمنش چه می‌دانید؟
- ۲- شهدای شاخص شهرستان محل سکونت خود را نام ببرید و گزارشی از زندگینامه و وصیت‌نامه یکی از آنها به کلاس ارائه نمایید.



شکل ۳۰-۴ دانش‌آموزان رزمنده کرمانی در جبهه دفاع مقدس



شکل ۳۱-۴ بنای یادمان شهدای گمنام استان کرمان



شکل ۳۲-۴ موزه دفاع مقدس استان کرمان

یادمان‌ها و گلزارهای شهدای استان

استان کرمان با ۸۱۸ گلزار شهید و ۲۷ حرم مطهر شهدای گمنام، یکی از استان‌های نمونه کشور است. همچنین موزه دفاع مقدس که در سال ۱۳۷۶ به هنگام برگزاری کنگره سرداران ۸۰۰۰ شهید استان‌های کرمان و سیستان و بلوچستان و هرمزگان به عنوان اولین موزه دفاع مقدس کشور افتتاح شد و ستاد معراج شهدا یادگار ۶۴۰۲ شهید و سرداران شهید استان، از جمله یادمان‌های دفاع مقدس استان به شمار می‌آیند. نصب کاشی‌های تصاویر شهدا در سطح شهرهای استان و تندیس‌های دفاع مقدس در میدانی شهرهای استان از دیگر یادمان‌های دفاع مقدس است.



پادگان‌های آموزشی استان کرمان که در امر آموزش و اعزام رزمندگان فعال بودند.

۱- پادگان ۵۰ کرمان نیروی زمینی ارتش: جهت آموزش سربازان وظیفه و اعزام آنها به یگان‌های رزم ارتش جمهوری اسلامی ایران در جبهه‌های نبرد فعالیت داشت.

۲- پادگان‌های قدس، شهید بهستی و امام حسین علیه السلام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که آموزش نیروهای بسیجی، پاسدار و سرباز وظیفه را جهت اعزام به لشکر ۴۱ ثارالله (سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) به عهده داشت.

۳- پایگاه دریایی سیرجان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: علاوه بر پشتیبانی یگان‌های رزم جهت آموزش سرباز وظیفه و اعزام آنها به مناطق و پایگاه‌های دریایی فعالیت می‌کرد.

در این پادگان‌ها ده‌ها هزار نفر رزمنده در دوران دفاع مقدس آموزش دیده و به یگان‌های درگیر در عملیات‌ها و خطوط پدافندی اعزام شدند.

محل اسکان مهاجرین جنگ

استان کرمان در دوران دفاع مقدس پذیرای جمع زیادی از هموطنان ساکن در مناطق جنگی کشور بود که این افراد در شهرک اروندشهر کرمان (محلّه پانصد دستگاه) و همچنین منازل سازمانی شهرک مهاجران (بلوار شهید عباس‌پور کرمان) و مهمان شهر جیرفت سکونت داشتند. تعداد زیادی از این مهاجرین پس از جنگ به شهرهای خود بازگشته و تعدادی نیز استان کرمان را به عنوان محل زندگی خود انتخاب کردند.

اعزام‌های شاخص

رزمندگان استان در طول ۸ سال دفاع مقدس به صورت متناوب به جبهه‌ها اعزام می‌کردند. بزرگ‌ترین اعزام استان، هم‌زمان با اعزام سراسری سپاهیان حضرت محمد صلی الله علیه و آله در آذرماه ۱۳۶۵ بود. در این اعزام بیش از ۱۵ هزار نفر رزمنده به جبهه اعزام کردند. همچنین عملیات‌های والفجر ۸ با حضور ۵۴۴۰ نفر و کربلای ۵ با حضور ۹۱۲۶ نفر شاهد بیشترین حضور رزمندگان استان کرمان در عملیات‌ها بود.



شکل ۳۳-۴- اعزام رزمندگان کرمانی به جبهه‌های حق علیه باطل



کمک‌های مردمی

استان کرمان در حوزه کمک‌های مردمی سرآمد سایر استان‌های کشور بود. اعزام کاروان‌هایی با بیش از ۳۰۰ دستگاه انواع مختلف خودرو، همراه با حمل کمک‌های مردم شهیدپرور کرمان در نوع خود کم‌نظیر بود. در مجموع در هشت سال دفاع مقدس ۶۳۵۰ میلیون ریال کمک نقدی و اقلام قابل توجهی کمک‌های غیرنقدی مردم استان به جبهه‌های حق علیه باطل ارسال شد.

مساجد در سطح استان مهم‌ترین مراکز جمع‌آوری و ارسال کمک‌های مردمی بودند. مسجد جامع کرمان و زینبیه رفسنجان از عمده‌ترین این مراکز به شمار می‌آیند.



شکل ۳۴-۴- نمونه‌ای از کمک‌های مردم استان کرمان در طول هشت سال دفاع مقدس

برای مطالعه



جدول ۲-۴- میزان اقلام مهم کمک‌های غیرنقدی مردم استان کرمان در طول دفاع مقدس

واحد	میزان	اقلام
تن	۱۳۹۶	نان خشک
عدد	۷۴۲۴۰	گونی
تن	۶۳۵۳	مرکبات
تن	۱۱۷۰	خرما
قوطی	۸۱۹۲۰۰	کمپوت و کنسرو
تن	۲۰۳۱۴	آرد و گندم
کیلو	۱۴۸	طلا و جواهرات
کارتن	۱۱۰۰۰	مواد بهداشتی
کارتن	۱۲۹۲۰	سایر خوراکی‌ها
دستگاه	۳۶۰	انواع خودروهای سبک و سنگین
دستگاه	۷۰۰	موتورسیکلت
دست	۵۰۰۰	پتو، پوشاک و البسه
تن	۵۲۰	پسته
رأس	۴۸۹۰	گاو و گوسفند

نقش استان کرمان در جبهه مقاومت و حفاظت از نظام اسلامی جبهه مقاومت و بیداری اسلامی

ظهور یک قدرت جدید جهانی تحت عنوان جمهوری اسلامی ایران و گسترش و تسلط آن بر منطقه جهان اسلام ضربه‌های سیاسی و نظامی سختی را بر بیکره نظام سلطه و استکبار جهانی پدید آورد و توانست در مدت زمانی با تثبیت فرهنگ عمومی اسلام و انتشار آن در منطقه، در بین ملت‌های منطقه احساس هویت کرده، جبهه مقاومت اسلامی شکل گرفته و آغازی شد بر بیداری و قیام اسلامی به گونه‌ای که پس از آن زنجیره شکست‌های شبکه‌ای استکبار جهانی در رأس آن رژیم ایالات متحده آمریکا و شبکه صهیونیستی که مظهرش رژیم اشغالگر قدس بود، از عراق و سوریه تا غزه و لبنان و از یمن تا افغانستان را تشکیل داد. به همین منظور برای مقابله با جبهه مقاومت اسلامی و جلوگیری از حرکت و ایجاد انحراف در بیداری اسلامی، دشمنان جهان اسلام گروهک‌ها و عناصر تروریستی تحت عنوان گروهک‌های القاعده، بوکوحرام، طالبان و داعش را از منتهی‌الیه شرق آسیا یعنی کشور میانمار تا غرب آفریقا در کشور نیجریه تحت کنترل خود تشکیل و سازماندهی دولتی نمودند.

تروریست داعش (دولت اسلامی عراق و شام)

گروهی وحشی و متحجر متشکل از مردان و زنان غیرمسلمان و مسلمان تکفیری - سلفی، آموزش دیده مدارس تربیت سلفی و تکفیری کشورهای عربی و همسایه با گذراندن دوره‌های آموزشی نظامی و تروریستی در رژیم غاصب قدس و حمایت‌های دولت تروریستی آمریکا و هم پیمانانش در منطقه جهان اسلام با عنوان دولت داعش روی کار آمد. این گروه تروریستی وحشی به دور از اخلاق اسلامی و درک حقیقت اسلام در منطقه جهان اسلام به منظور تحقق اهداف خود از قبیل جلوگیری از حرکت بیداری ملت‌ها، ایجاد جنگ نیابتی از طرف اربابان خود به منظور استحکام بخشیدن به پایگاه نظام سلطه در منطقه جهان اسلام، اختلاف و تفرقه افکنی بین شیعه و سنی، به جان هم انداختن ملت‌های مسلمان، تجزیه کشورهای اسلامی، تبلیغ افکار شیعه انگلیسی و سنی آمریکایی و مخدوش کردن چهره اسلام ناب محمدی ﷺ اعلام موجودیت کرد.

بیشتر بدانیم

دولت تروریستی داعش که همه جور فساد اعم از فساد اخلاقی، جنسی، سیاسی، مالی و عملی آنان را فرا گرفته بود، در طول حیات خبیثه خود در منطقه جهان اسلام همراه با غارت و چپاول منابع اقتصادی، با شکستن مرزهای اعتقادی و انسانی اقدام به قتل عام مردان و زنان مسلمان و غیرمسلمان در هر سنی، کوچک و بزرگ و نیز تخریب اماکن مقدس و مذهبی ادیان الهی به ویژه دین اسلام مانند هتک حرمت به حرمین مطهر امام حسن عسکری علیه السلام و پیکر مطهر صحابه پیامبر علیهم السلام حجرین عدی، چهره‌ای منفور و ضد اسلام را برای مردمان جهان به نمایش گذاشتند.



جبهه مقاومت و مدافعین حرم

دولت تروریستی داعش باتصرف بخش‌های وسیعی از خاک کشورهای سوریه و عراق تقریباً تا ۴۰ کیلومتری مرزهای غربی ایران اسلامی پیشروی کرد و قصدش ورود به خاک میهن اسلامی و اعلام حکومت اسلامی بود و درنهایت با شکستن مرزهای اعتقادی اسلام و اسلام هراسی جنگی تمام عیار را به مدت طولانی درمنطقه جهان اسلام راه اندازی کرد.

جمهوری اسلامی ایران با هدف حفظ امنیت مرزهای میهن اسلامی و نیز مرزهای اعتقادی اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله، جلوگیری از هتک حرمت به اماکن مقدس اسلام و حریمین مطهر اهل بیت علیهم السلام و دفاع از مظلومین، با اعزام رزمندگان بدون مرز سپاه قدس و نیز نیروهای داوطلب مردمی، انتظامی و نظامی خود تحت عنوان مدافعان حرم به مناطق سوریه و عراق درکنار رزمندگان جبهه مقاومت جهان اسلام از کشورهای افغانستان، لبنان، سوریه، عراق، یمن و پاکستان به نبرد با داعش پرداختند و درنهایت در سایه وحدت امت اسلامی و تحت فرماندهی فرماندهان جبهه مقاومت به‌ویژه سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی در نبرد با داعش پیروز شدند.

استان کرمان درطول جنگ با داعش تعداد ۴۵ شهید جبهه مقاومت و مدافع حرم از استان کرمان تقدیم جهان اسلام نموده است که از این تعداد ۱۰ شهید والامقام شامل داوطلبان مردمی، مستشاران نظامی و فرماندهان جبهه مقاومت و تعداد ۳۵ شهید از گردان فاطمیون می‌باشند.



سرباز ولایت

در نوروز ۱۳۳۵ هجری شمسی، از پدر و مادری عشایر در یکی از روستاهای استان کرمان، فرزندی چشم به جهان گشود که او را قاسم نام نهادند.

قاسم که نام خانوادگی‌اش سلیمانی بود، بزرگ‌تر که شد، تحصیلاتش را در زادگاهش آغاز کرد و تا سال نهم تحصیلی را در همان‌جا به پایان رساند. قاسم سلیمانی سیزده ساله بود که برای کمک به پدر و مادرش، فاطمه و حسن، به همراه یار همیشگی‌اش احمد سلیمانی (که بعدها در دوران دفاع مقدس به مقام شهادت رسید) به شهر کرمان کوچ کرد.

قاسم که هم‌زمان با کار کردن، به ورزش باستانی نیز می‌پرداخت، با حضور در مجالس قرآن آقا شیخ مهدی رکابی و محافل معنوی و اخلاقی حضرت آیت‌الله صالحی، آیت‌الله روحانی و آیت‌الله حقیقی جان‌تشنه خود را سیراب می‌کرد و با سیره اهل بیت علیهم السلام بهتر و بیشتر آشنا می‌شد.

وی در همین ایام با نهضت امام خمینی رحمته الله علیه آشنا شد و عزم خود را برای مبارزه با رژیم شاهنشاهی جزم کرد.





قاسم سلیمانی علاوه بر حضور در تظاهرات و راهپیمایی‌ها در بخشی از وقایع تاریخ‌ساز شهر کرمان، همچون حادثه مسجد جامع کرمان، پایین آوردن مجسمه شاه، پاک‌سازی مشروب‌فروشی‌ها و مراکز فساد در استان کرمان، حضوری فعال داشت. با پیروزی انقلاب اسلامی، قاسم سلیمانی وظیفه خود را پایان یافته تلقی نکرد. او که در مکتب مبارزاتی امام خمینی علیه السلام پرورش یافته بود، خود را آماده دفاع از آرمان‌های انقلاب اسلامی می‌دید. با همین انگیزه وی از سال ۱۳۵۸ خود را عضو افتخاری نهاد تازه تأسیس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی کرد. در بدو ورود به این نهاد وی در دوره‌های آموزشی شرکت کرد. استعداد او در فراگیری مباحث آموزشی و توانمندی بالای جسمی او در دوره‌ها باعث شد که به درخواست مرکز آموزشی سپاه، قاسم سلیمانی به‌عنوان مربی آموزشی فعالیت خود را آغاز کند.



با شروع جنگ تحمیلی بسیجیان و پاسداران زیادی، قبل از اعزام به مناطق عملیاتی، تحت آموزش‌های او قرار می‌گرفتند تا اینکه در نخستین عملیات مستقل نیروهای کرمانی به همراه رزمندگان کرمانی به منطقه کرخه‌کور اعزام شد و پس از مدتی در پنجم مردادماه ۱۳۶۰ در عملیات شهید چمران شرکت کرد.

در آبان‌ماه ۱۳۶۰ از سوی فرماندهان سپاه استان کرمان فرماندهی دو گردان از نیروهای اعزامی کرمان را برای حضور در عملیات طریق‌القدس به او واگذار کردند. پس از عملیات طریق‌القدس؛ حسن باقری (که بعدها در دوران دفاع مقدس به مقام شهادت نائل گردید) مسئولیت خطی با نام ثارالله را به قاسم سپرد. این موضوع باعث شد که وی کم‌کم با سازماندهی نیروهای رزمنده کرمانی و تعدادی از نیروهای سیستان و بلوچستان و نیروهای استان هرمزگان تیپ مستقل ثارالله را تشکیل دهد. این تیپ بعدها به لشکری بزرگ به نام لشکر ثارالله تبدیل شد.

قاسم سلیمانی در وصف این لشکر گفته است: «ثارالله میعادگاه عاشقانی بود که با طواف عملی عشق نه بر گرد خانه، بلکه در پیشگاه خود خدا، سر تسلیم فرود آوردند و تکلیف الهی خود را به بهترین وجه ادا کردند؛ میعادگاهی که مملو از اسماعیل‌های نه تنها راضی به رضایت ذبیح، بلکه ملتمس جان باختن در راه معبود بود».



در دوران جنگ تحمیلی این لشکر به فرماندهی او در بیش از ۲۴ عملیات سرنوشت‌ساز و ده‌ها عملیات کوچک زمینه‌ساز، حضوری چشمگیر داشت.



بعد از پایان جنگ تحمیلی نیز وی به مدت دو سال در مناطق عملیاتی جنوب ماند و سرانجام به همراه نیروهای تحت امرش به کرمان آمد. قاسم سلیمانی تحصیلات دانشگاهی را تا مقطع کارشناسی ارشد ادامه داد و همچنین دوره‌های تخصصی نظامی را در دانشکده‌های نظامی با موفقیت پشت سر گذاشت.

در همین زمان با نفوذ تفکر سلفی وابسته به وهابیت در مناطق شرق کشور، اشرار مسلح باعث ناامنی در مناطق مختلف کرمان و سیستان و بلوچستان شده بودند. قاسم سلیمانی با مشاهده این وضع، تمام هم و غمش را به کار بست تا به همراه نیروهای خود آرامش را به این مناطق برگرداند. وی در این عرصه نیز با رشادت و دلاوری بسیار موفق ظاهر شد.

در سال ۱۳۷۶ با حکم فرماندهی کل قوا مقام معظم رهبری، فرماندهی نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (که همان رزمندگان بدون مرز انقلاب اسلامی اند) به قاسم سلیمانی سپرده شد.

او با انتقال تجارب فرماندهی خود به گروه‌های مقاومت، سبب تغییر و تحول بنیادی در محور مقاومت از عراق و سوریه تا غزه و لبنان و از یمن تا افغانستان شد. حضور او در نبردهای مناطق مختلف جهان اسلام به ویژه نبرد با گروه تروریستی داعش در کنار رزمندگان گروه‌های مقاومت اسلامی توانست روی آرامش را به این مناطق برگرداند و نقشه استکبار جهانی به ویژه آمریکا را ناکام بگذارد.

سرانجام این علمدار خیمه ولایت پس از سال‌ها مجاهدت خالصانه در میدان نبرد جهاد اکبر و جهاد اصغر در ساعت یک و بیست دقیقه نیمه شب سیزدهم دی ماه ۱۳۹۸ در فرودگاه بغداد توسط هواپیماهای بدون سرنشین رژیم تروریستی ایالات متحده آمریکا به همراه فرمانده نیروهای حشد الشعبی عراق ابو مهدی المهندس به شهادت رسید.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، در سوگ وی پیامی صادر کردند که بخشی از آن به این شرح است:

ملت عزیز ایران!

سردار بزرگ و پرافتخار اسلام آسمانی شد. دیشب ارواح طیبه شهیدان، روح مطهر قاسم سلیمانی را در آغوش گرفتند. سال‌ها مجاهدت مخلصانه و شجاعانه در میدان‌های مبارزه با شیاطین و اشرار عالم و سال‌ها آرزوی شهادت در راه خدا، سرانجام سلیمانی عزیز را به این مقام والا رسانید و خون پاک او به دست شقی‌ترین آحاد بشر بر زمین ریخت.

فصل پنجم

توانمندی‌های استان کرمان

